

מסורת הש"ס

(א) לט"ו: גיטין מה:
(ב) כחצות ט"ו: (ע"פ),
(ג) ג'ל האסכלא יעריק,
(ד) (דף ו' א') (ס' (ד"ה לער),

תורה אור השלם

1. כי יבשר איש שדה או
כרם ושלח את בעירו
ובער בשדה אחר מיטב
שדרו ומיטב כרמו
ישלם:
(שדה דבפירות):

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כמה
היתה יפה: (ב) ד"ה כדל
דנישומין אגב: (ג) תוס'
ד"ה אכלה כ"י דלרס
(שדה דבפירות):

גליון הש"ס

גמ' בכה גופנא: ש"ן
בבית דף קד מ"ג
ובתוספתא שם ד"ה סכר:

הכונס פרק ששי בבא קמא

גמ'

עין משפט
נר מצוה

מה א ב מ"י מ"ד
מהלכות נזיק ממונ
הכלה יד סתם ע"ן ס'
טוס"ע ח"מ סתם ע"ן
ספיק' ו':

מוסף רש"י

מיטב שדרו של נזיק.
השחל משמע שאם שילם
נזיקו ואלה ערובה על
כית סאה כשדה חצירו
שמן ערובה יפה שכל
שדה העיקר וטון ל' דמיה
ואפילו היסד ו' כחש
(גיטין מה): שם אכלה
ערובה כשדה שמן ערובה
משכנתה של נזיק כמה
יפה עבשי סם פירותיה
וכמה סאה יפה כלא פירות
וטון ל' (דע"ר ו'). לא
בא הכתוב. להחמיר עליו
לכל יתר ממה שצריך.
אלא לגבות לנזיקין.
שיעור דמי נזיק מות
שאה. מן העדיות. שם
אין ל' מות ויהיה לפרש
ל' קרקע כשחל נזיק ליתן
ל' מקרקע מטולה של
(גיטין מה): מן העדיות
של מיק. דשמן ערובה
של נזיק ל' מה שיהא
ואם מיק כ' לית ל'
קרקע דמי נזיק. טון
ל' מיטב שדרו שוה
אופן דמי (דע"ר ו').
כגון שאכלה ערובה
בין הערבות. והיו כן
כחשונות ושמנות מעורבות
(גיטין מה):
ר"ש שם ערבות שמנות
ושמנות פירות הרה.
ומחשונות ועטונות מעג.
ולא ידעין הן ערובה
האכלת מה נזיק (דע"ר
(א) המוציא מחבירו
עליו הראיה. ה' נזיק
הוא מוציא מחבירו ועליו
הראיה (שם) עליו להביא
עדים לגר את הספק
דאריקא ה' (דע"ר מה):
מי בעל דברים יג' אליהם.
יג' ראה אליהם (גיטין
מה):

אבלה סמדר ר' יהושע
עומדות ליבצר. ואפילו אם נתקלקל המשויר משלם
כענבים העומדות ליבצר ודוקא בסמדר דענבים פעמים שאלו
נתקלקלו כולם לפיכך אין נידוין כמשויר לכל תבואה
גולה להקלקל כולה יחד ובתורה
מודה ר' יהושע או כרבי יוסי הגלילי
או כרבי ונמנה גדולה כמו סמדר
כענבים יקבור כמשויר שבו אי נמי
תבואה לא קנסו כל כך כמו כענבים
ולא יאה נידון כמשויר שבו לרבי
יהושע וגדלה דלע"ג דלמר ר' יהושע
רואין אותן כאלו עומדות ליבצר מ"מ
שמן אותן אגב קרקע דהא ר"ש נמי
קאמר הכי פגים או כוסר וע"כ
אגב קרקע שמין אותן כיון דלרבי
לשדה (א) ופירות גמורים דוקא
קאמר רבי שמעון דמשלם פירות
גמורים כמשמנתו:

ומאי ניהו כי האך דסליק. הכא
משמע דקבר אבי דפליגי
נידון כמשויר שבו והקסה ר"ת
דברים הנזקין (גיטין דף מה: ושם)
ס"ל לאבי דפליגי אי שיימין דניזקין
או דנמוק וי"ל אע"ג דמשמע דפליגי
אי דנמוק אי דניזק דהא תניא
פ"ק (דף ו') כהני מיטב שדרו של
נזיק ומיטב כרמו של נזיק דבר ר'
ישמעאל ר"ע אומר כו' מ"מ משמע
ליה לאבי דנמוק נמי פליגי
מדקאמר ר"ע לא נא הכמוז דמשמע
שדוה לומר לא נא הכמוז להחמיר
על המזיק כמו שאלמנה אלל דוקא
לגבות לנזקין מן העדיות לגב ואי
בעדיות לתורה פליגי א"כ לא היה
ר' ישמעאל מחמיר על המזיק טפי
מר"ע אלל דלרבה היה ר"ע מחמיר
טפי דאין חייב לקנות מעדיות דניזק
אם אין לו דפרישית כפ"ק (דף ו') ושם
ד"ה (בגין): ר' שמעון בר יהודה היינו
רבי יהושע. מימה אמאי לא קאמר
כיון ומי כד"א בזמן שאכלה לולבי
גפנים וסמדר וי"ל משום דאין שייך
לכלול סמדר כהני לולבי דלא הוה
ליה להזכיר לולבי אלל הכי ה"ל
למימר כד"א בזמן שאכלה סמדר אלל
כהני פנים וסמדר שייך לכלול שפיר
דטעמא משום דחשיב כפנין:

איכא בינייהו כחש גופנא ואלא
פסיפסי. ואל"ת לימא תנא
נמרא לטפוי ולהחמיר בתשלומין
קאמי דלמר דריש המוכר פירות
(ב"ב דף ג' א') דשאי הכא דלמא
לא נא לטפוי כי אם על חכמים
דאמיתיהו דרבנן קאי:

מאן תנא דחייש לכחש גופנא ר"ש
היא. אבי נא לומר דמסיימי
שפיר ולא לאפוקי רבנן דפליגי עליה
דר"ש כחש קאמי דליהו נמי חיישי
הצער. כפרק אלו נערות (כתובות דף
הוא שיש לער גדול לנחלה שנבעלה
לפי דלא משלם ליה דלא כחש להצטרע
תחת בעלה דמנמינ דהסח חיש לכחש
גופנא מה שפוסל להצטרע תחת בעלה הלכך בעי לער דמאי:

הוא

סמדר. ענבים דקין בהתחלתן לאחר שפרחו מיד: (ב) וכמה יפה
יפה. הקרקע לימיר כשהיא סמדר ולהקל נא: כדל. (ג) ננישומין
אגב קרקע: בזמן שאכלה לולבי גפנים. והאשכולות נראה כחניטת
הגפנים ויכור ועדיין לא פרח להיות הענבים גמורים והוא לולב
וכן יחור בתאנים: אכל אכלה פגים.

תבואה או כוסר כענבים שהן כפול
הלגן והיו כפירות גמורים רואין
אותן כו': לנזקין מן העדיות. אותה
שומא ששמו כ"ד מלה או מלחם
יגבה קרקע כמלה או כמלחם מן
העדיות שנכסיו: ולא תיפא. דהאי
מיטב של נזיק דקאמר ר' ישמעאל
וקאי לן כפ"ק אכלה כחש משלם
שמינה ותלמי רב אדי כגון שאכלה
כו' דהמולא מחבירו עליו הראיה
וכחשה הוא דמשלם אלל מאי מיטב
נזיק דקאמר ר' ישמעאל לאו
כפסיקא מיירי וה"ק אותה ערובה
שאכלה יטל כפי מה שהיתה ראויה
להטביע ולהשביח לקמיה: כי האך
דפליק. בימות הקציר: סמדר. לאחר
שפרחו הענבים מיד ולנזקין קודם
שפרחו: כיון ופני. הוסף סמדר
עמיה כמשנה: כחש גופנא. לנכח
מן התשלומין מה שיחשבו הענבים
כענבים אם יעמדו שם עד הנזיק
שחמיר ונזקין תלמי הגפן: אבי
אמר מסיימי ומסיימי ופאן סא
דחיש לכחש גופנא ר"ש. דמשמע
ליה דדוכתא אחריתי: שפוסל
להצטרע. אלמא מנכין מן התשלומין
כפי מה שעתידה להכחש: נני חיה.
דמי ולדות קמיירי דמנכה לו מה
שהנצל עתיד ליתן כשכר המיילדת
ונזק האשה שהיא נזקה ומלעטרת
עכשו יומר משיש לה חיה הרי הוא
משלם לאשה נזק ועבר ונמלא הכל ככלל
ומדמי ולדות שהוא נזק לבעל מנכין
שכר חיה: נני מונוט. שהוא נזק
להוסף על מונוט אשמו נימי קישור
והשחל אין קישור. אלמא מנכין מה
שהוא עתיד להוציא: דקלא פרסאס.
חשוב הוא מלד וישיש כפי עמלו:
מסארי

ומסיימי מאן תנא דחיש לכחש גופנא ר"ש כן יהודה היא דתניא ר"ש
בן יהודה אומר משום ר"ש בן מנסיא אונם אינו משלם את הצער מפני
שמופה להצטרע תחת בעלה אמרו לו אינו דומה נבעלת כרצון לנבעלת
כאונם אמר אביי הני תנאי ור"ש בן יהודה אמרו דבר אחד רבי שמעון
בן יהודה הא דאמרן הני תנאי מאי היא דתניא רבי יוסי אומר נבי חיה
בן עזאי אומר נבי מונוט מ"ד נבי חיה כ"ש נבי מונוט ומ"ד נבי מונוט
אבל נבי חיה לא דאמר ליה אתתא ידיד פקחא היא ולא מבעיא חיה רב
פפא ורב הונא בריה דרב יהושע עבוד עובדא כוותיה דר"ג בששים
לישנא אחרינא רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע שמו דקלא אגב קטניא
דארעא יוהלכתא כוותיה דרב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע בדקלא
דארמאה יוהלכתא כוותיה דריש גלותא בדקלא פרסאס אליעזר ועירא

ועטמיהו משום דאית דומה נבעלת כאונם לנבעלת כרצון כדקאמר: אונם אינו משלם את
ל' (שם) גבי הא דתנן האונם נתן את הצער כפי גמרא לער דמאי אע"פ דכר פשוט
מתחילה כשמייר בתוליה ורוב קטנות חולות מזה היינו משום דלער דהשרת בתוליה פשיטא ליה דלא
תחת בעלה דמנמינ דהסח חיש לכחש גופנא מה שפוסל להצטרע תחת בעלה הלכך בעי לער דמאי:

